

Den Danske Ordbog

Karen Skovgaard-Petersen og Laurids Kristian Fahl
Det Danske Sprog- og Litteraturselskab

Foretræde for Kulturdvalget 26. marts 2025

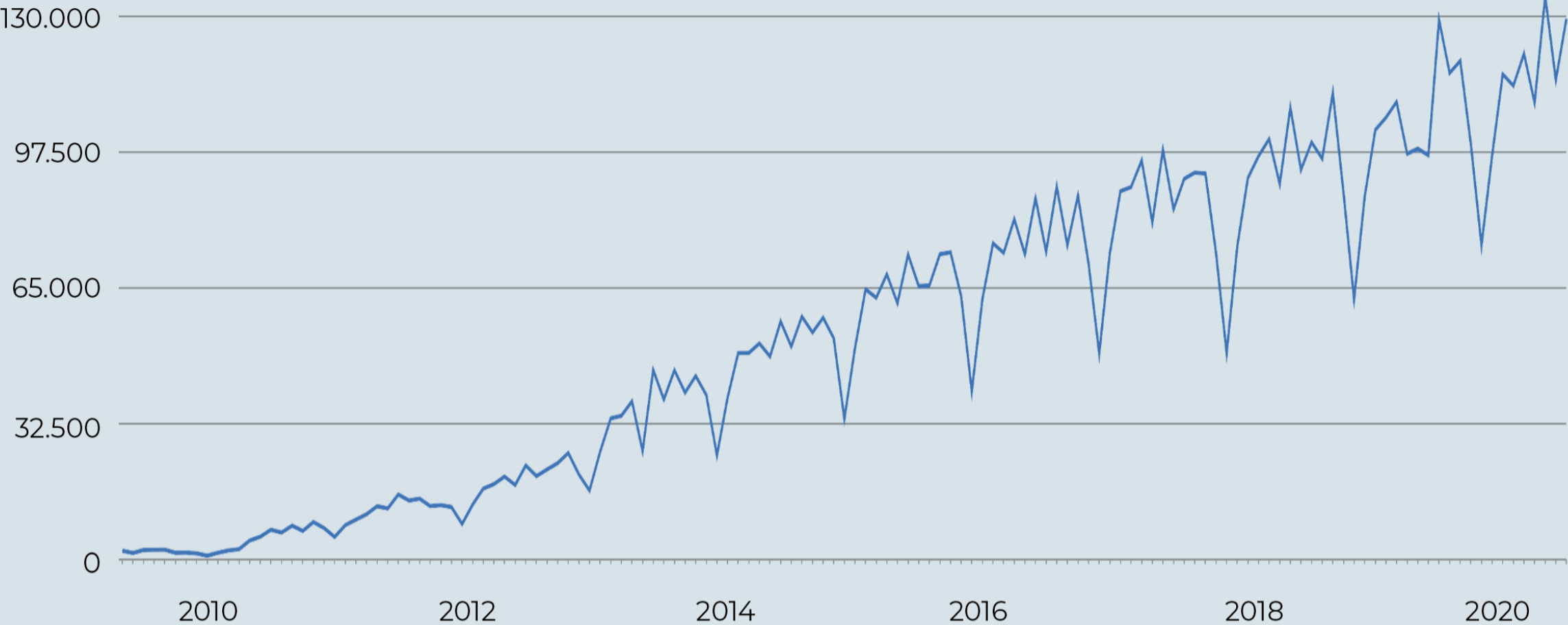
Den Danske Ordbog

.. er en videnskabelig, korpusbaseret ordbog. Det vil sige at ordbogen bestræber sig på at afspejle sproget sådan som det tales og skrives af sprogbrugerne.

Den Danske Ordbog

.. indeholder p.t. over 144.000
betydningsbeskrivelser og bringer
detaljerede oplysninger om ordenes
betydning, brug, grammatik, udtale
og historie.

Antal daglige brugere siden *Den Danske Ordbog* kom online i 2009

Hvordan kommer ordene
med i ordbogen?

anafor

der især finder anvendelse blandt sprog- og litteraturvidenskabsfolk

kofferdam

der bruges af tandlæger og søfolk

salep

som især – om ikke udelukkende – anvendes af botanikere

Hvorfor fjerner vi ikke ord fra ordbogen?

Hvorfor fjerner vi ikke ord fra ordbogen?

Den Danske Ordbog har også et kulturhistorisk sigte, idet man skal kunne slå de ord op der har været brugt i dansk siden 1950.

glasnost substantiv, fælleskøn

BØJNING -en

UDTALE ['glas,nʌsd] eller ['glas-]

OPRINDELSE kendt fra 1987 • fra russisk *glasnost* 'åbenhed, offentlighed'

Betydninger

1. åbenhed i den offentlige forvaltning og i massemedierne – opstået i Sovjetunionen i 1980'erne

[splittelsen] af det sovjetiske kommunistparti var den foreløbige kulmination på fem år med glasnost og perestrojka BerIT1990

- 1.a åbenhed i almindelighed

SPROGBRUG

nu sjældent

ORD I NÆRHEDEN

udenrigspolitik | kremlologi | agitprop |

perestrojkapolitik | perestrojka...vis mere

lemfældig adjektiv

BØJNING -t, -e || -ere, -st

UDTALE [lɛm'fɛl'di]

OPRINDELSE svensk dialekt *lenfällig*, *lemfällig* 'medgørlig' • første led vist adjektiv [lind](#) 'blød', sidste led afledt af verbet [fælde](#)

Betydninger

1. ikke omhyggelig nok; skødesløs, sjuket **SPROGBRUG** kendt fra 1967

ORD I NÆRHEDEN sløset | nonchalant | ufokuseret | letsindig | letfærdig | overfladisk...vis mere

EKSEMPLER lidt lemfældig

Især i København har kørelæreres priskrig medført klager over snyd og lemfældig omgang med undervisningskravene
[BerIT1998](#)

2. ikke særlig streng eller hård; mild, lempelig **SPROGBRUG** sjældent

ORD I NÆRHEDEN blid | mild | venlig | ukommenteret | upåtalte | tålmodig...vis mere

Selv de mest lemfældige bygge- og sundhedsvedtægter blev overtrådt
[PaHamm88](#)

På samme måde som motorveje og jernbaneskiner er trafikal infrastruktur der binder landet sammen, er sprog **kulturel infrastruktur** der forbinder mennesker.

Den Danske Ordbog er i den forstand
kritisk kulturel infrastruktur.

Den Danske Ordbog er ikke fuldt ud offentligt finansieret, men har hidtil modtaget støtte fra Carlsbergfondet og Kulturministeriet (og i 2016 tillige af Augustinus Fonden).

Den hidtidige støtte stopper med udgangen af 2025, idet Carlsberg-fondet har meddelt at fondet ikke ser det som sin opgave at støtte langvarig drift af redaktionelt arbejde og aktiviteter uden tidsmæssig afgrænsning.

Den Danske Ordbog mangler 6,4 mio.
kr. i 2026 og 8,4 mio. kr. i 2027
– eller hvad der svarer til **under**
1,50 kr. pr. dansker pr. år.

Sikres *Den Danske Ordbog* ikke varig finansiering fra og med 2026, kan ordbogen ikke videreføres og holdes ajour!

Hvis ikke der foreligger en redningsplan for ordbogen i efteråret 2025, vil det være nødvendigt at reducere såvel den redaktionelle bemanning som aktivitetsniveauet drastisk indtil den 31. december 2026, **hvorefter arbejdet helt må indstilles.**

Spørgsmål?